

» Ingen skal kunne sige, at de ikke vidste, hvad der skete i Syrien, at det er en slags Holocaust, der sker lige her og nu.

SAMAR YAZBEK, forfatter, aktuel med "Over grænsen", i Politiken

3 milliarder kr. har Skat siden 1. april hentet fra 281.000 skyldnere ved at modregne gæld i den restskat, som de pågældende stod til at få retur.

PÅ KANTEN

Solen, historien og Alma Mater

ner til en række vejprojekter rundt omkring i landet.

Nu er sandhedens time så kommet – især for de partier i oppositionen, der i månedsvis har besøgt mig med ønsker om penge til konkrete infrastrukturprojekter. Nu må de vise, at de også vil være ansvarlige, når pengene og løsningerne skal findes, så ønskerne ikke bliver tom snak.

Vi har fra regeringens side leveret en samlet helhedsplan med en kraftig saltvandsindsprøjtning til infrastrukturen herhjemme. Nu er det op til de andre partier at afgøre, om de vil være med til at tage ansvar.

Det er regeringens håb, at vi kan blive enige med et politisk flertal om vores finanslovsforslag og helhedsplanen 2025, som vil løse nogle af fremtidens udfordringer.

kater, psykologer, præster.

En bred vifte af aktører kan bidrage til et samarbejde, blot indholdet kan give mening og have positiv betydning for at leve livet med demens.

Centeret skal også være stedet, hvor man som par / familie kan mødes, drikke en kop kaffe, dyrke motion, spille eller lytte til musik, eller andre aktiviteter. Være sammen om oplevelserne i selskab med andre. Alt under afslappede former.

En tak til rådmand Thomas Krarup og direktør Jan Nielsen for deres imødekommenhed og positive holdning til forslaget om et rådgivningscenter.

MUNCH: En af efterårets store oplevelser blev turen til Oslo med en flok skønne kvinder. Oslo har for mig en helt særlig betydning. Det blev min ungdoms *Laterna Magica*. Det var her jeg 20 år gammel gik fra borde for at få erhvervs erfaring som sygehjælper på et plejehjem inden studierne, og blev hentet af plejehjemsforstanderen i hans store, olivengrønne Mercedes. Så var ungdomslivet skudt i gang med manér. Mange weekender blev tilbragt i Oslo med veninder. Vi købte sejleretøj i "Ferner Jacobsen"; nu havde vi vore egne penge. Vi drak en kop kaffe eller en "Halvliter" i Studenterlunden. Gik på museer, og jeg begyndte min livslange passion for bøgernes verden. Jeg købte digtsamlinger og kunstbøger hos Tanum.

NU VAR JEG der så igen. En af de ting, som det aldrig lykkedes for mig at opleve i ungdomsårene, fordi jeg altid kom dertil uden for åbningstid, lykkedes denne gang. At besøge Universitetets Aula udsmykket af Edvard Munch (1863-1944). Aulaen er en tilbygning til *Domus Media*, dvs. den midterste bygning af hele universitetets anlægget fra 1852. Festsalen blev opført i anledning af universitetets 100-årsjubilæum i 1916, tegnet af arkitekterne Holger Sinding-Larsen og Harald Bødtker. Aulaen skulle selvfølgelig udsmykkes, men det kostede en del stridigheder, som senere benævnes "Aulastridsen" i norsk kunsthistorie. Edvard Munch endte med at vinde den afsluttende konkurrence i 1914 og 1916 modtog universitetet de 11 malerier, som udgør udsmykningen, der betegnes som et hovedværk inden for norsk monumental-maleri.

HVOR DE FLESTE kender Edvard Munch fra hans ekspressionistiske side, er dette noget helt andet. Maleriet "Solen" som er samlingens største maleri, er placeret på endevæggen, og er det første man ser når man træder ind i aulaen, og er fra Edvard Munchs side tænkt som det igangsættende maleri, der sender stråler ud til alle andre malerier på side-

» "Alma Mater" udtrykker ifølge Edvard Munch selve universitetet.

væggene. Malerierne skulle nemlig, ifølge Edvard Munch, opfattes som "en sluttet og selvstændig idéverden" og skulle formidle både det særligt norske og det almenmenneskelige. Konkret forestiller maleriet en brændende sol, som stiger op over Krageøys skærgård. Solen skinner overalt på jorden og den skinner på Krageø. Smukt!

DE TO næststørste malerier er placeret på sidevæggene. På venstre side "Historien" og på højre side "Alma Mater". "Alma Mater" udtrykker ifølge Edvard Munch selve universitetet. Her trækkes der linjer tilbage til Universitetet i Bologna, som oprindelighed "Alma Mater Studiorum", grundlagt i 1088. Og "Alma Mater" betyder også Moder jord. Moderen sidder midt i billedet og ammer sit barn. Edvard Munch siger om maleriet "Det er symbol på de mere ydre grænser af videnskaben Hun giver videnskaben mælk". Børnene ved siden af moderen udforsker verden. I ikonografien forener den nærende kvinde det klassiske billede af næstekærlighed og den ammende Madonna. Og med disse associationer er den lokale, norske bondekvinde med påklædning i rødt, hvidt og blå, ligesom det norske flag, gjort

almengyldig og tidløs, placeret i et frodigt, grønt landskab med fjelde, træer og klipper, som spejler sig i en sø.

"HISTORIEN" viser en gammel mand fra fjordene. Han har slidt sig gennem tiderne og sidder nu og fortæller en opvakt dreng, midt i det norske fjeldlandskab. Den gamle mand har mange minder og er ikklædt lappet fiskertøj og bærer en rød hue, som symboliserer frihed. Den gamle mand er et symbol på hele Norges historie. I tidligere tid blev faget historie ofte symboliseret ved en klassisk skikkelse fra f.eks. antikken, men Edvard Munch kontrasterer denne forestilling ved at præsentere folkets historie via den gamle arbejder og en moderne dreng. Med andre ord den folkelige tilnærmelse til akademiske studier og den politiske opbygning af en nation i 1800-tallet, hvor Edvard Munchs onkel, P. A. Munch var en foregangsmand i Norge.

Serien rummer endvidere otte mindre malerier. Herunder "Nye stråler" der skildrer et smukt, klassisk par, badende i krystalklare stråler af lys, hvilket symboliserer fysik som akademisk fag. Om motivet skriver Edvard Munch i sine notater: "Det ene par gennemstrømmes af lys - der trænger ind i legemerne - og ind og ud af krystallen... det er lyset som trænger ind som røntgenstråler". Også faget kemi er skildret i maleriet "Kemi", hvor et nøgent par er samlet om en glaskolbe, som Edvard Munch beskriver således: "Chemi - er de skjulte kræfter - ildens og varmets værksted". Og videre, at en mand og en kvinde skaber protoplasmisk nyt liv ud af en glaskolbe, peger dermed i et øjeblik ud mod fremtiden. Serien

» "Historien" viser en gammel mand fra fjorden. Han har slidt sig gennem tiderne.

er samlet om især de fire elementer ild, luft, jord og vand og menneskenes vej ind i videnskaben, hvor især den naturvidenskabelige side er dominerende, men i værket "Høstende kvinder" plukker to kvinder æbler, og giver dermed associationer til den bibelske fortælling om syndefaldet, hvorved naturvidenskaben får et episk islæt og om maleriet siger Edvard Munch "...spirende kræfter - visdommens frugter nydes".

DER ER IKKE så meget andet at sige, end at den samlede udsmykning af Universitetets Aula i Oslo er en fantastisk oplevelse. I år kan den fejre 100 års jubilæum, og med strømmen af turister som gik ud og ind ad den smukke, klassiske søjlegang for at nå den inderste aula, i den korte tid jeg besøgte den, tyder meget på, at den går endnu flere års storhedstid i møde. At aulaen så samtidig udtrykker en anderledes side af Edvard Munchs velkendte univers, er så endnu en gevinst. Undlad ikke at besøge Universitetets Aula i Oslo, hvis du er på de kanter! Og så har jeg ikke engang nævnt Ibsenmuseet og Astrup Ferneyley Museet. Der er meget at tage til Oslo for:

"Ja, vi elsker dette landet, som det stiger frem furet, vejrbit over vandet med de tusind hjem. Og som fædres kamp har hævet det af nød til sejr, også vi, når det bli'r krævet, for dets fred slår lejr". Bjørnstjerne Bjørnson, 1859.

MARIA STENSGÅRD POULSEN er lektor i gymnasieskolen. Cand. mag. i kunsthistorie og dansk, Aarhus Universitet 2009. Censor ved Lærer- og pædagoguddannelsen. Hjemmeside: www.mariastensgaard.dk.

